

MARMARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ
TEFSİR ANABİLİM DALI

TEORİ VE PRATİK ARASINDA MÜŞKİLÜ'L-KUR'ÂN

SEMPOZYUM PROGRAMI

03 Aralık 2021

Raşit Küçük Konferans Salonu

04 Aralık 2021

Ali Özek Salonu

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Ömer Çelik

Prof. Dr. Murat Sülün

Doç. Dr. Muhammet Abay

Doç. Dr. Aydın Temizer

03.12.2021 CUMA - Raşit Küçük Konferans Salonu

14:30 – 15:00	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	AÇILIŞ
	A.1.	14:30	14:40	Kur’ân-ı Kerim Tilaveti Arş. Gör. Naci Demirci
	A.2.	14:40	14:50	Açılış Konuşması Prof. Dr. Ömer Çelik Tefsir Anabilim Dalı Başkanı
	A.3.	14:50	15:00	Protokol Konuşmaları Prof. Dr. İsmail Safa Üstün Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

15:00 – 16:00	Başlangıç	Bitiş	Açılış Konferansı	
	15:00	15:30	Prof. Dr. Murat Sülün	İslâmî İlimlerde İşkâl Meselesine Külli Bir Bakış
	15:30	16:00	Doç. Dr. Muhammed Coşkun	Müşkilü’l-Kur’ân’ın Mahiyeti Üzerine

Ara 16:00 – 16:30

1. Oturum 16:30 – 17:45	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Müşkilü’l-Kur’ân Kavramı, Ortaya Çıkışı ve Literatürü Oturum Başkanı: Prof. Dr. Abdulhamit Birişik	
	1.1.	16:30	16:45	Arş. Gör. Emine Sekme	İşkâl Olgusu ve Müşkil’in Kavramsal Çerçevesi
	1.2.	16:45	17:00	Prof. Dr. Ömer Çelik	Hız Peygamber’in (sas) Sahabenin Zihnine Takılan Müşkil Ayetleri Çözme Yöntemi
	1.3.	17:00	17:15	Arş. Gör. Abdulcabbar Adıgüzel	Müşkilü’l-Kur’ân’ın Erken Dönemdeki İzleri
	1.4.	17:15	17:30	Arş. Gör. Zakir Demir	Müşkilül-Kur’ân’a Dair Bibliyografik Bir Deneme ve Literatür Değerlendirmesi
		17:30	17:45	Soru-Cevap	

Ara 17:45 – 18:00

2. Oturum 18:00 – 19:15	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Müşkilü'l-Kur'ân Literatüründen Öne Çıkan Bazı İsimler Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Adem Ergül	
	2.1.	18:00	18:15	Arş. Gör. Meryem Kocabaş	Ebû Alî el-Kutrub'un <i>Meâni'l-Kur'ân ve Tefsirü Müşkili İ'râbih</i> Adlı Eserinde İşkal Çözüm Yolları
	2.2.	18:15	18:30	Arş. Gör. Yusuf Memük	İbn Kuteybe'nin <i>Tevilü Müşkili'l-Kur'ân</i> 'ında İşkal Problemine Yaklaşımı
	2.3.	18:30	18:45	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kılıç	İbn Kuteybe'nin Kıraat İşkallerini Çözüm Yöntemi
	2.4.	18:45	19:00	Prof. Dr. Abdulhamit Birışık	Hint Alt Kıtasında Müşkilü'l-Kur'ân Eserleri ve Enver Şâh Keşmîrî
	19:00	19:15	Soru-Cevap		

04.12.2021 CUMARTESİ - Ali Özek Salonu

3. Oturum 10:00 – 11:15	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Sosyo-Kültürel Aidiyetlerin Müşkilü'l-Kur'ân'a Etkileri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Abdulaziz Hatip	
	3.1.	10:00	10:15	Arş. Gör. Halil İbrahim Görgün	Endülüs Coğrafyasında Müşkilü'l-Kur'ân
	3.2.	10:15	10:30	Arş. Gör. Abdulvahap Kösesoy	Müşkil Vehmedilen Ayetlere Mu'tezile'nin Yaklaşımı: Kâdî Abdülcebbar Örneği
	3.3.	10:30	10:45	Arş. Gör. Bilal Ercan	Sûfî Bir Müfessirin Müşkilü'l-Kur'ân'a Yaklaşımı: İbn Acîbe Üzerine Bir İnceleme
	3.4.	10:45	11:00	Arş. Gör. Mehmet Beşir Ergin	İran-Şîfî Literatüründe Müşkilü'l-Kur'ân Külliyyatı: Tespit ve Tahliller
	11:00	11:15	Soru-Cevap		

Ara 11.15 – 11.30

4. Oturum 11:30 – 12:45	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Tefsir, Meal ve Ulûmü'l-Kur'ân Kitabiyatında Müşkilü'l-Kur'ân Oturum Başkanı: Doç. Dr. Muhammet Abay	
	4.1.	11:30	11:45	Doç. Dr. Murat Kaya	Elmalılı'nın Müşkil Ayetlere Yaklaşımı
	4.2.	11:45	12:00	Arş. Gör. Murat Bahar	Te'âruz Vehmi Uyandıran Âyetlerin Bütünlük Çerçevesinde Aktarılması
	4.3.	12:00	12:15	Arş. Gör. Mustafa Talha Akkiraz	Klasik Tefsir Telifinde İşkâl'in İhtisarı
	4.4.	12:15	12:30	Arş. Gör. Emrullah Çiçek	Ulûmü'l-Kur'ân Literatüründe Müşkilü'l-Kur'ân'ın Yeri
	12:30	12:45	Soru-Cevap		

Ara ve Yemek 12:45 – 14:15

5. Oturum 14:15 – 15:30	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Müşkilin Çözümünde Kullanılan Bazı Yöntemler Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Suat Mertoğlu	
	5.1.	14:15	14:30	Doç. Dr. Aydın Temizer	Müşkilin Çözümünde Retorik ve Gramer Bilgisinin Önemi
	5.2.	14:30	14:45	Arş. Gör. Rukiye Hacıbektaşoğlu	Müşkilü'l-Kur'ân'ın Çözümünde Tarihi Verilerin Yeri
	5.3.	14:45	15:00	Arş. Gör. Yusuf Sütşurup	Müşkil'in Çözümünde Bütünsel Yöntem
	5.4.	15:00	15:15	Arş. Gör. Şafak Erkut	Müşkilü'l-Kur'ân'ın Çözümünde Tahsis: Halku Ef'âli'l-İbâd Bağlamında
	15:15	15:30	Soru-Cevap		

Ara 15.30 – 15.45

6. Oturum 15:45 – 17:00	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Müşkilü'l-Kur'ân'a Dair Tematik Örnekler Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ömer Çelik	
	6.1.	15:45	16:00	Arş. Gör. Ulviye Sevde Can	Müşkilü'l-Kur'ân ve en-Nisâ 4/82. Ayetle İlişkisi
	6.2.	16:00	16:15	Arş. Gör. Şükrü Çal	Tefsir Literatüründe Bir Kur'ân Müşkili Olarak <i>Sıbgatullâh</i> Terimi
	6.3.	16:15	16:30	Ahmad Mukhtar Adam	Yusuf b. Hilal es-Safedî'nin Müşkilü'l-Kur'ân'a Yaklaşımı
	6.4.	16:30	16:45	Arş. Gör. Mustafa Taha Güler	İbn Âşûr'un Nisa 78-79. Ayetlere Yaklaşımı
	16:45	17:00	Soru-Cevap		

Ara 17:00 – 17:15

Değerlendirme ve Kapanış 17:15 – 17:45	Sıra No	Başlangıç	Bitiş	Oturum Başkanı Prof. Dr. Murat Sülün
	D.1.	17:15	17:25	Prof. Dr. Abdulhamit Birışık
	D.2.	17:25	17:35	Prof. Dr. Hidayet Aydar
	D.3.	17:35	17:45	Prof. Dr. Mehmet Suat Mertoğlu